

Saksbehandler:
Kristian Juel, telefon:
Kultur idrett og folkehelse

Finansiering av konservering av Mikaelkirken i 2018

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for kultur, idrett og folkehelse	27.02.2018	015/18
Formannskapet	05.03.2018	023/18
Bystyret		

Rådmannens innstilling

Rådmannen får fullmakt til å ferdigstille konserveringen av Mikaelkirkeruinen i tråd med fremstillingen i saken.

Budsjettrammen for prosjektet økes med kr 3 300 000,- hvor netto egenandel til Tønsberg kommune er kr 950 000,-.

Tønsberg kommunes egenandel belastes avkastningsfond.

27.02.2018 Utvalg for kultur, idrett og folkehelse:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.
Etter dette har UKIF fattet følgende vedtak:

UKIF- 015/18 Vedtak:

Rådmannen får fullmakt til å ferdigstille konserveringen av Mikaelkirkeruinen i tråd med fremstillingen i saken.

Budsjettrammen for prosjektet økes med kr 3 300 000,- hvor netto egenandel til Tønsberg kommune er kr 950 000,-.

Tønsberg kommunes egenandel belastes avkastningsfond.

05.03.2018 Formannskapet:

Møtebehandling:

Innstillingen fra UKIF enstemmig vedtatt.
Etter dette fremmer Formannskapet slik innstilling for bystyret:

FORM- 023/18 Vedtak:

Rådmannen får fullmakt til å ferdigstille konserveringen av Mikaelkirkeruinen i tråd med fremstillingen i saken.

Budsjettrammen for prosjektet økes med kr 3 300 000,- hvor netto egenandel til Tønsberg kommune er kr 950 000,-.

Tønsberg kommunes egenandel belastes avkastningsfond.

Sammendrag:

Det har foregått konserveringsarbeider på Mikaelskirken som del av Riksantikvarens ruinprosjekt siden sommeren 2016. Disse arbeidene vil etter planen kunne være ferdige i oktober 2018.

Tiltaket er et samarbeidsprosjekt mellom Riksantikvaren og Tønsberg kommune. Budsjettert kostnad for å ferdigstille prosjektet er 2 650 000, ekskl. mva. Tønsberg kommune sitt forventet bidrag har en underfinansiering på ca kr 950 000.

Innledning – hva saken gjelder:

Saken behandler økt behov for midler til å ferdigstille konservering av Mikaelskirkeruin.

Faktagrunnlag:

Ruinen av Mikaelskirken er et automatisk fredet kulturminne på Slottsfjellplatået og del av de automatisk fredete kulturminneområdene Tunsberghus og Tønsberg middelalderby. Mikaelskirken ble trolig oppført på 1100-tallet og er første gang nevnt i samtidige skriftlige kilder i 1191. Kirken ble senest ødelagt og lagt i ruiner under ødeleggelsene av Tunsberghus festning i 1503 og har siden aldri blitt gjenoppbygd.

Tønsberg kommune forvalter Slottsfjellområdet gjennom festeavtale med grunneier Jarlsberg hovedgård. Som forvalter av området har Tønsberg også ansvar for tilstanden til kulturminneområdet og de enkelte kulturminnene. Organisert bruk og tiltak rettet mot de automatisk fredete kulturminneområdene Tunsberghus og Tønsberg middelalderby forvaltes av Riksantikvaren med hjemmel i Kulturminneloven.

Tønsberg kommune søkte 31.7.2014 Riksantikvaren om tilskudd til tilstandsanalyse av ruinen av Mikaelskirken. Formålet med tilstandsanalysen var å tydeliggjøre behov for utbedringer av ruinen. Tilstandsrapporten viste at større konserveringsarbeider var nødvendig og Riksantikvaren ønsket på denne bakgrunn inkludere Mikaelskirken i Riksantikvarens ruinprosjekt, slik Teglkastellet og Kongsgårdsruinen hadde blitt gjort tidligere. Inkludering i ruinprosjektet tilsier også at det bevilges betydelige tilskudd til konserveringen.

Etter at Mikaelskirken i 2016 ble inkludert i Riksantikvarens ruinprosjekt inngikk Tønsberg kommune, som tiltakshaver, avtale med Murmester Dag Arne Nilsen A/S sommeren 2016 om utførelse av konserveringsarbeider på Mikaelskirken. Arbeidet startet i august 2016 og er planlagt avsluttet i oktober 2018. Selve ruinen vil som følge av konserveringen måtte være dekket av presenninger en tid etter konserveringen og vil trolig være tilgjengelig igjen for publikum fra våren 2019.

Mikaelskirkeruin - konservering	
Påløpt kostnad pr. des. 2017	kr 2 584 109
Budsjettert kostnad for ferdigstillelse	kr 3 150 000
Usikkerhet	kr 160 000

Totalkostnad konservering Mikaelskirkeruin	kr	5 894 109
Finansiering		
Mottatt tilskudd Riksantikvar	kr	1 582 322
Mva refusjon	kr	1 174 787
Bevilgning Tønsberg kommune 2016		kr 787 000
Forventet bidrag Riksantikvar 2018	kr	1 400 000
Innstilling økt kommunalt bidrag		kr 950 000
Total finansiering	kr	5 894 109

Tønsberg kommune og Riksantikvar har vært pådrivere i å utvikle gode metoder for konservering av middelladerruiner. I samarbeid med lokale håndverkere har metoder blitt utprøvd og det er også tatt fagbrev innen feltet.

Hvis ikke Tønsberg kommune kan avsette økonomiske midler til prosjektet i 2018, vil Tønsberg kommune som tiltakshaver måtte anmode engasjert murerfirma og Riksantikvaren om at prosjektet innstilles fram til finansiering er på plass, evt avslutte arbeidet. Dette vil imidlertid by på større konserveringsfaglige utfordringer og vil også kunne bety en merkostnad for Tønsberg kommune i prosjektet.

Rettslig grunnlag:

Lov om kulturminner (kulturminneloven) gir i § 17 vedkommende myndighet mulighet til å pålegge eier eller bruker av et fredet kulturminne, som er i ferd med å forfalle av mangel på vedlikehold, å iverksette tiltak for å motvirke forfallet.

Tønsberg kommune har akseptert Riksantikvaren forespørsel om at konserveringen av Mikaelskirken tas opp i ruinprosjektet samt inngått avtale med murerfirmaet Dag Arne Nilsen A/S om den praktiske gjennomføringen av konserveringen.

Forholdet til kommuneplanen:

F 3. Vi vil være en attraktiv by som ivaretar vår historiske identitet

Det skal skje gjennom:

- å være langsiktige og forutsigbare i utviklingen av Slottsfjellet og det historiske Tønsberg

- å bruke forskning og kompetanse som utgangspunkt for å fremheve og formidle vår historiske arv

Vurderinger:

Tønsberg kommune er eier og forvalter av en rekke kulturminner, fredete så vel som ikke-fredete, fra ulike tidsepoker - helt fra de første menneskene bosatte seg i det som i dag er Tønsberg kommune og fram til vår samtid. Tønsberg vil også, i henhold til kommuneplanens samfunnsdel, være en attraktiv by som ivaretar den historiske identiteten.

Rådmannen tar denne forpliktelsen på alvor og anbefaler at det arbeides for å ta vare på og formidle kunnskap om sentrale og viktige kulturminner på best mulig måte innenfor ressurs situasjonen. Bevaring av kulturminner fra middelalderen ansees også som en viktig del av Tønsberg sin historiske identitet.

Det hviler et ekstra ansvar for slik bevaring og formidling av de fredete kulturminnene, både fordi vernet er hjemlet i lov, men ikke minst fordi disse er ansett som unike kulturminner også i et nasjonalt perspektiv. I denne kategorien havner definitivt kulturminneområdet Tunsberghus og her spesifikt ruinen etter Mikaelkirken.

Som det fremkommer av den økonomiske oversikten er det betydelige ressurser som skal til for å konservere slike ruiner. Det er også viktig at lokale håndverkere utvikler kunnskap for å jobbe med slike ruiner på en faglig god og forsvarlig måte. Kunnskap om ressursbruk og håndverksmetoder er viktig sett i lys av at Tønsberg er en middelalderby med flere slike ruiner, og planer for videreutvikling av hele slottsfjellområdet

Alternative løsninger:

Konserveringen av Mikaelkirken bevilges ikke ekstraordinære økonomiske midler for 2018. Rådmannen vil som tiltakshaver anmode om at konserveringen innstilles.

Økonomiske konsekvenser:

Konservering av kulturminner anses å være innenfor regelverket for bruk av kommunale investeringsmidler. Økt behov for egenandel er beregnet til kr 950 000,-

Konsekvenser for næringsutvikling:

Ingen direkte konsekvenser, men Tønsberg kommune bør som tiltakshaver være en pålitelig aktør.

Helse- og miljøkonsekvenser:

Ingen direkte konsekvenser

Konsekvenser for folkehelse:

Ingen direkte konsekvenser

Konsekvenser for barn og unge:

Ingen direkte konsekvenser

Konsekvenser for sammenslåingen Re og Tønsberg:

Ingen direkte konsekvenser

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at det bevilges nødvendige investeringsmidler for å ferdigstille konserveringen av Mikaelssruinen.

Videre behandling:

Saken sluttbehandles i bystyret

Tønsberg, 16.2.2018

Geir Viksand
rådmann

Mette Vikan Andersen
kommunaldirektør